

Yttrande från SSBF

Yttrande från SSBF inkom efter samråd till stadsbyggnadskontoret (2024-01-08) och har därför inte hunnit behandlas i samrådsredogörelsen som antogs 2023-10-19 i stadsbyggnadsnämnden. Planarbetet har trots detta arbetat med yttrandet och har uppdaterat utredningar och planhandlingar med hänsyn till yttrandet.

From: "Mattias Genberg" <Mattias.Genberg@ssbf.brand.se>
Sent: Mon, 8 Jan 2024 10:47:32 +0100
To: "Administration SBK Externa Mail" <stadsbyggnadskontoret@stockholm.se>
Subject: SSBF:s yttrande avseende Rustiken (ert dnr: 2021-05743)
Attachments: SSBF yttrande Rustiken.pdf

Detta e-postmeddelande kommer från en extern avsändare. Klicka inte på länkar och öppna inte bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej,

Jag såg i samrådsredogörelsen för Rustiken (ert dnr: 2021-05743) att vårt yttrande inte fanns med. Jag gissar på att det inte kommit fram, jag förstår att det är sent påkommet, men skickar ändå in vårt yttrande igen på nytt så ni kanske kan ta till er i det fortsatta planarbetet.

SSBF:s dnr: 305-422/2021

Med vänliga hälsningar

Mattias Genberg
Civilingenjör Samhällsbyggnad

Storstockholms brandförsvär - vi skapar trygghet!
Box 1328, 111 83 STOCKHOLM
Telefon: 08-454 87 00
Mobil: 070-764 87 36
E-post: mattias.genberg@ssbf.brand.se
www: <http://www.storstockholm.brand.se>

**Storstockholms
brandförsvär**

Respekt - Pålitlighet - Öppenhet - Professionalitet

För miljöns skull - skriv inte ut detta meddelande i onödan

Handläggare

Lina Holgersson

Stockholms stadsbyggnadskontor

stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Yttrande i samråd för Detaljplan för del av Örby 4:1, område vid fastigheten Rustiken 2 i stadsdelen Bandhagen S-Dp 2021-05743

Storstockholms brandförsvar (SSBF) har av stadsbyggnadskontoret (SBK) fått möjlighet till yttrande avseende rubricerat ärende. Detaljplanen syftar till att möjliggöra uppförandet av ett flerbostadshus med cirka 50 studentbostäder strax söder om Bandhagens centrum. SSBF har tidigare yttrat sig i detta ärende i behovsbedömningen (2021-05-05). Utifrån riskidentifieringen som gjordes då fann SSBF riskkällan tunnelbanan i närheten till aktuellt planområde och suicid som bedömdes kunna medföra förhöjda risknivåer. Även begränsningar i möjlighet till stegutrymning, och avsaknad av brandvatten lyftes. Risker såsom översvämningar samt ras och skred är också av vikt att utreda och hantera men ligger utanför SSBF:s kompetensområde. Detta yttrande behandlar hantering av olycksrisker samt möjlighet till räddningsinsatser.

Hantering av olycksrisker¹

Spårbunden trafik och urspårningsrisk

Länsstyrelsen² rekommenderar en bebyggelsefri zon om 25 meter från järnväg. Skyddsavståndet från järnväg avser bland annat risker förknippat med avåkningar samt urspårning. I detta skeda va detaljplaneringen har *Utredning av påkörningsrisk* (Briab 2023-01-24) tagits fram. Utredningen visar en maximal urspårningssträcka om 45 meter och en acceptabel individrisk på knappt 8 meter baserat på en hastighet av 60 km/h, med en acceptabel samhällsrisk vid 8 meter. Känslighetsanalysen för 70 och 80 km/h visar acceptabel individrisk på 8,5 och 9 meter, vilket även gäller samhällsrisk. Med ökade hastigheter ökar även maximala urspårningssträckan. Byggnaden i plan placeras på 8 meter, varför marginalerna kan anses små, och svagt underbyggda i planbeskrivningen. Riskbedömningar utförda av konsulter utgör ett viktigt underlag för SBK:s beslut och det är därför mycket viktigt att SBK förstår innebörden i riskbedömningarnas slutsatser. I slutändan är det SBK som tar beslutet huruvida risknivån inom planområdet kan accepteras samt vilka riskreducerande åtgärder som ska krävas. SSBF önskar att SBK i planbeskrivningen redovisar sitt ställningstagande avseende riskbilden.

¹ Vad gäller termer och definitioner gällande riskhantering utgår SSBF från SS-ISO 31000:2009.

² Riskhänsyn vid nybebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer. Rapport 2000:1, Länsstyrelsen i Stockholms län.

Suicidrisk

I och med att det inom planområdet planeras för spårområdesnära bebyggelse, tillika högre byggnader med takterrasser vilka kan medföra risk för suicid, anser SSBF att frågan vad gäller suicidrisk bör lyftas under planarbetet. Risken nämns i planbeskrivningens, men lämnas okommenterad i resterande delen av dokumentet. Åtgärder för att förhindra suicid kan exempelvis vara stängsel, hinder för hoppning eller liknande.

Möjlighet till räddningsinsatser

Stegutrymning/Åtkomlighet

SSBF vill först belysa fördelen med att ha en enhetlig utrymningsstrategi, där en effektiv insats snabbt kan påbörjas, vilket med sannolikhet har bättre utfall än om tid ska läggas på att förstå byggnadens tilltänka utrymningsstrategi. Vid en snabbt påbörjad insats kan även egendomsräddning påbörjas i tidigare skede.

I bifogat brandtekniskt utlåtande finns flertalet alternativ för utrymning av fastigheten. Generellt sett ser räddningstjänsten problem med att blanda flera utrymningskoncept, dels då det blir ologiskt och svårt att veta för de boende i fastigheten hur de ska agera vid en brand, samt att det för räddningstjänsten försvårar läsbarheten, och därmed kan påverka insattiden och den drabbades tid till hjälp enligt ovan. SSBF vill poängtera att utrymning utan räddningstjänstens hjälp, exempelvis genom implementering av Tr2-trapphus, är att föredra. Sådan utrymning kan även lösas med två av varandra oberoende utrymningstrapphus. SSBF råder projektet att så tidigt som möjligt lösa hur utrymningsstrategin skall se ut, och föredragsvis baserat på åtkomst och tillgänglighet i området, lösa detta med fasta installationer, där de boende själva kan sätta sig i säkerhet.

Utifrån det brandtekniska utlåtandets skisser, ser även de brandtekniska trapphusen ut att behöva avskiljas från korridorer i de lägre planen.

Om staden och byggherren ändå väljer att basera alternativ utrymning från den planerade bebyggelsen på räddningstjänstens utrustning bör det i planprocessen säkerställas att framkomlighet och åtkomlighet för SSBF:s stegutrustning är möjlig. Detta kräver även att uppställningsplatser för höjdfordon eller bärbara stegar anordnas. Baserat på byggnadens placering, terräng, tunnelbana och tillgängligt utrymme runt om ser sådana lösningar ut att vara problematiska. SSBF:s möjligheter att hjälpa till vid stegutrymning beskrivs närmare i vägledningsdokument VL2014-09³.

³ VL2014-09 Utrymning via räddningstjänstens utrustning, kan laddas ned via:
<https://www.storstockholm.brand.se/dokument/vagledningsdokument-och-foreskrifter/>

Framkomlighet/Tillgänglighet

I samband med släckinsats måste framkomlighet till byggnader för SSBF:s räddningsfordon beaktas. Enligt Boverkets byggregler⁴ bör avståndet mellan körbar väg och byggnadens angreppspunkt för räddningsinsats inte överstiga 50 meter. Med angreppspunkt för räddningsinsats menas entréer/tillträdesvägar till byggnadens olika delar. Baserat på det underlag som presenterats, förefaller det vara så att detta kan behöva säkerställas. Detta är i grunden en projekteringsfråga, men den bör möjliggöras i plan.

Det förefaller vara så att byggnaden eventuellt skal utformas med träfasad. Fasad i trä kan ge mer omfattande fasadbränder vilket innebär att räddningstjänsten behöver ha åtkomlighet med höjdfordon till samtliga träfasader, för att ges möjlighet till en effektiv släckinsats. För planerad bebyggelse kan sådan åtkomlighet vara begränsad. Det innebär att det kan bli mer omfattande räddningsinsatser under en längre tid.

Brandvatten

Vid planering av ny bebyggelse behöver hänsyn tas till tillgång av brandvatten. Utifrån SSBF:s underlag ser det ut som att brandpostsystemet saknas på den delen av Fågelstavägen som blir angreppsväg för räddningstjänsten. SSBF anser följaktligen att behovet av nya brandposter i området bör ses över i samråd med förvaltaren av brandpostnätet. För ett konventionellt brandpostsystem rekommenderar SSBF ett avstånd om 75 meter från brandpost till uppställningsplats för räddningsfordon, dvs. 150 meter mellan två brandposter. Mer information om SSBF:s syn gällande brandvatten finns i vägledningsdokument VL2014-128.

Övrigt

SSBF rekommenderar fortsatt samverkan kring frågorna om det finns osäkerhet i hur ovanstående yttrande ska beaktas i resterande del av planprocessen.

Underlag för yttrande

Som underlag för yttrandet har SSBF tagit del av följande handlingar:

- *Planbeskrivning Detaljplan för del av Örby 4:1, område vid fastigheten Rustiken 2 i stadsdelen Bandhagen S-Dp 2021-05743*, Stadsbyggnadskontoret, 2023-04-18
- *Plankarta Detaljplan för del av Örby 4:1, område vid fastigheten Rustiken 2 i stadsdelen Bandhagen S-Dp 2021-05743-54*, Stockholms stadsbyggnadskontor, 2023-04-18
- *Örby 4:1, Rustiken 1, Stockholm Brandtekniskt utlåtande - brandskyddutformning för detaljplanskede*, Briab, 2023-01-30
- *Illustrationsbilaga kv. Rustiken – Bandhagen*, Lundberg Aguilera arkitekter, 2023-04-11

⁴ BBR 29, BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2020:4

- *Utredning av påkörningsrisk Rustiken 3, Örby 4:1, Stockholm, Briab, 2023-01-24*

Intern kvalitetssäkring

Detta yttrande har granskats internt av annan handläggare inom SSBF.
Internkontrollant för detta yttrande är Emilia Norin, Brandingenjör.

Storstockholms brandförsvär

Lina Holgersson

Brandingenjör, civilingenjör riskhantering